

การศึกษาระดับความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
A Study of Stress Levels of financial and accounting Officers in Mahasarakham
University

นภาพร อุดมลาภ

Naphaphorn Oudomlap

งานการเงินและบัญชี วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Financial and accounting College of Politics and Governance Mahasarakham University, Thailand

E-mail: naphaphorn.o@msu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-7532-4777>

Received 26/09/2023

Revised 03/10/2023

Accepted 10/10/2023

Abstract

Background and Aims: A work-stress situation is when a person perceives or feels problems at work, as well as causing feelings of discomfort, frustration, or threats from problems at work. Such as having an excessive workload which results in pressure and when a person's physical and mental balance is affected by the stress of work, that person will not be able to work effectively. This study aims to study the stress level of financial and accounting staff at Mahasarakham University.

Methodology: The data was collected from the questionnaire provided to 110 Finance and Accounting Officers at Mahasarakham University while the data analysis was descriptive statistics.

Results: Overall stress levels of the financial and accounting Officers at Mahasarakham University were at a moderate level was 3.12 percent after considering each aspect found that stress was at a moderate level of 5 for each aspect. The average values are ordered from highest to lowest as follows: Nature of work performed was 3.39 percent, Organizational Environment was 3.12 percent, Roles and duties in the organization was 3.05percent, Career success and advancement was 2.92 percent, Relations within the organization was 2.49 percent, and Compensation and benefits are at a high level was 3.75 percent.

Conclusion: The work stress of the financial and accounting staff at Mahasarakham University is at a moderate level. Consideration from various aspects found that the nature of work performed and relationships within the organization have an impact on stress levels. This compares to the highest level of compensation and benefits at 3.75 percent. This shows the importance of considering improving the work environment to create good and happy working conditions for employees at this university.

Keywords: Work Stress; Accounting Officer; Mahasarakham University

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: สถานการณ์ภาวะความเครียดในการทำงานเป็นการที่บุคคลรับรู้หรือรู้สึกถึงปัญหาที่ได้รับจากที่ทำงาน ตลอดจนทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัด คับข้องใจ หรือถูกคุกคามจากปัญหาในที่ทำงาน เช่น การมีปริมาณงานที่มากเกินไป ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดความกดดัน และเมื่อสมดุลทางร่างกายและจิตใจของบุคคลถูกรบกวนจากความเครียดในงาน บุคคลนั้นจะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเครียดของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยนี้ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 110 คน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย: ความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมีในมหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 3.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ระดับปานกลางทั้ง 5 ด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติร้อยละ 3.39 ด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรร้อยละ 3.12 ด้านบทบาทหน้าที่ในองค์กร ร้อยละ 3.05 ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ ร้อยละ 2.92 และด้านสัมพันธภาพภายในองค์กรร้อยละ 2.49 ส่วนด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการอยู่ในระดับมากร้อยละ 3.75

สรุปผล: ความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีระดับปานกลาง โดยพิจารณาจากด้านต่าง ๆ พบว่าลักษณะงานที่ปฏิบัติและสัมพันธภาพภายในองค์กรมีผลกระทบต่อด้านเครียด เมื่อเทียบกับค่าตอบแทนและสวัสดิการที่มีระดับมากที่สุดที่ร้อยละ 3.75 แสดงถึงความสำคัญที่ต้องพิจารณาปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงานเพื่อสร้างสภาพทำงานที่ดีและมีความสุขสำหรับพนักงานในมหาวิทยาลัยนี้

คำสำคัญ : ความเครียดในการทำงาน; เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี; มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทนำ

ในสภาวะปัจจุบันโลกเรามีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคมการเมือง และการศึกษา การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านต่าง ๆ นี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์อย่างมากประชาชนให้ความสำคัญด้านวัตถุนิยมข้ามความสำคัญด้านจิตใจเน้นการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะความเครียด (น้ำฝน นิมิตร. 2558) ภาวะความเครียดกลายเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับชีวิตสมัยใหม่ เป็นปฏิกิริยาของร่างกายและจิตใจที่ตอบสนองต่อสภาวะหรือการกระทำใดๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจของบุคคล ส่วนใหญ่มักส่งต่อผลทางลบต่อความเครียดของบุคคลนั้น ๆ มนุษย์ทุกคนย่อมมีความเครียดเกิดขึ้นเสมอ ความเครียดที่

เกิดขึ้นอาจมีทั้งประโยชน์และโทษความเครียดที่ไม่รุนแรงเป็นสิ่งกระตุ้นให้พัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า แต่ความเครียดที่รุนแรงมากอาจส่งผลเสียมากกว่าผลดี (ฐาปนี วังกานนท์. 2556)

สถานการณ์ภาวะความเครียดในการทำงานเป็นการที่บุคคลรับรู้หรือรู้สึกถึงปัญหาที่ได้รับจากที่ทำงาน ตลอดจนทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัด คับข้องใจ หรือถูกคุกคามจากปัญหาในที่ทำงาน เช่นการมีปริมาณงานที่มากเกินไป ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดความกดดัน และเมื่อสมดุลทางร่างกายและจิตใจของบุคคลถูกรบกวนจากความเครียดในงาน บุคคลนั้นจะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พิมพ์ ศรีทองคำ. 2557)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นหน่วยงานภาครัฐบริหารงบประมาณภายใต้นโยบายปฏิบัติการระบบราชการ โดยปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบบริหารภาครัฐแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นผลงานและผลลัพธ์แทนการควบคุมปัจจัยนำเข้าและกระจายความรับผิดชอบในการบริหารการเงินให้หน่วยงานมีอิสระและคล่องตัวในการจัดสรรทรัพยากร (กองคลังและพัสดุมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2553) ดังนั้น เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ผู้ที่ทำหน้าที่รวบรวมแยกแยะจัดบันทึกรายการทางการเงินของกิจการและสรุปออกมาเป็นรายงานทางการเงินโดยใช้หลักการบัญชีมาตรฐานการบัญชีทั่วไปและมาตรฐานการบัญชีภาครัฐเพื่อนำเสนอทั้งต่อบุคคลภายในและภายนอกองค์กร การทำงานของนักบัญชีจึงเกี่ยวข้องกับตัวเลขและเอกสารทางการเงินจำนวนมากที่แสดงรายการที่เกิดขึ้นซ้ำๆ ในการวิเคราะห์ตีความและสรุปข้อมูลที่เป็นตัวเลข จากการดำเนินงานเหล่านี้จะต้องใช้ความระมัดระวังข้อผิดพลาดที่จะส่งผลกระทบต่อการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้งานด้านการเงินและบัญชีจะต้องมีความครบถ้วนถูกต้องตรงกับความจริงทันตามเวลาที่องค์กรและกฎหมายกำหนด อีกทั้งมหาวิทยาลัยมหาสารคามได้กระจายอำนาจการจัดการด้านการเงินและการบริหารงบประมาณ ให้แก่หน่วยงานย่อย ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังภาครัฐ มีขั้นตอนที่ละเอียดอ่อน และต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ซึ่งถือเป็นแรงกดดันในการปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง

จากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาระดับความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อจะสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาความเครียดในการทำงานได้อย่างเหมาะสม และอาจจะเป็นแนวทางช่วยให้ผู้บริหารได้ทราบถึงสาเหตุ และระดับความเครียดของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี เพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขปรับปรุง ตลอดจนพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเครียดของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การทบทวนวรรณกรรม

จากแนวคิดในการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ความเครียดในการทำงาน หมายถึง ผลจากการตอบสนองต่อสถานการณ์หรือการกระทำบางอย่าง เช่นภาวะร่างกาย และจิตใจที่เสียสมดุล และเกิดปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ ที่มาคุกคาม ทั้งภายในและภายนอกร่างกาย รวมถึงความกดดันหรือสิ่งกีดขวางการทำงาน การเจริญเติบโต พัฒนาการและการต้องการของมนุษย์ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ จะปรากฏทางร่างกาย จิตใจ หรือพฤติกรรม โดยมีระดับความมากน้อยแตกต่างกันไป ซึ่งสาเหตุของความเครียดที่เกิดจากงาน และความเครียดที่มีได้เกิดจากงาน ถ้าสาเหตุของความเครียดเกิดจากการปฏิบัติงาน จะมีผลกระทบต่อองค์กรอย่างมาก ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการขาดงานของบุคลากร การลาออก อัตราการเจ็บป่วยและอุบัติเหตุ เป็นต้น ความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีสามารถมีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อมัน ดังนี้

1. ด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร

ประมาณการทางการเงิน การต้องทำการประมาณการทางการเงินและควบคุมงบประมาณอาจทำให้เกิดความเครียดเมื่อต้องจัดการกับการเสียเงินเกินงบหรือการเผชิญกับข้อจำกัดในงบประมาณ การรายงาน และการดำเนินการ ความจำเป็นในการรายงานข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้องและเป็นระเบียบมักจะเผชิญกับแรงกดดันในการประมาณและประเมินข้อกำหนดด้านกฎระเบียบ

2. ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ

ความเครียดในค่าตอบแทน การรู้สีกว่าค่าตอบแทนไม่เพียงพอสามารถทำให้เจ้าหน้าที่รู้สึกเครียดและไม่พึงพอใจในงาน สวัสดิการ ข้อเสนอสวัสดิการที่ไม่เพียงพอหรือความรู้สึกว่าไม่ได้รับการปรับปรุงในสวัสดิการสามารถสร้างความเครียด

3. ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ

การมีเป้าหมายและความรู้สึกว่ามีความก้าวหน้าในงาน ความรู้สึกของความไม่มั่นคงในอาชีพอาจเกิดจากความไม่มั่นคงในการก้าวหน้าหรือข้อกำหนดในอาชีพ

4. ด้านสัมพันธภาพภายในองค์กร

ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ความขัดแย้งหรือปัญหาสัมพันธภาพในที่ทำงานสามารถทำให้เจ้าหน้าที่รู้สึกเครียด การสนับสนุนจากบัญชีบริหาร การไม่ได้รับการสนับสนุนหรือความช่วยเหลือจากผู้บริหารอาจเพิ่มความเครียด

5. ด้านบทบาทหน้าที่ในองค์กร

ความรับผิดชอบ การต้องรับผิดชอบงานมากเกินไปหรือความไม่ชัดเจนในบทบาทอาจทำให้เจ้าหน้าที่รู้สึกเครียด การตัดสินใจ การต้องตัดสินใจทางการเงินที่สำคัญอาจเป็นภาระที่เพิ่มความเครียด

6. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ

การทำงานระหว่างเวลาที่ยาวนาน การทำงานมากเกินไปหรือตลอดเวลาอาจสร้างความเครียด

ความต้องการในการทำงานที่แตกต่างกัน การต้องทำงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่หรือความเชี่ยวชาญสามารถทำให้รู้สึกไม่พึงพอใจ

การจัดการความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างสุขภาพที่ดีให้กับพนักงานและในการช่วยเสริมสร้างความสำเร็จในอาชีพของพวกเขาและทีมงานที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายใต้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ

ความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

- 1. ด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร
- 2. ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ
- 3. ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ
- 4. ด้านสัมพันธภาพภายในองค์กร
- 5. ด้านบทบาทหน้าที่ในองค์กร
- 6. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ

แผนภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับความเครียด การจัดการความเครียด ในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่แตกต่างกัน
2. สามารถนำผลการศึกษาจากการวิจัยในครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนเพื่อการแก้ไขป้องกันและสามารถบริหารจัดการความเครียดให้กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีเพื่อที่เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการทำงาน ส่งผลทำให้คุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน
3. เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมให้กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่กระทบต่อวิชาชีพ

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาระดับความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็น

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ในการสรุปผลการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง: ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 110 คน (กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2563) จำแนกตามกลุ่มหน่วยงานและคณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ข้างต้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยครอบคลุมถึงความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านสัมพันธภาพภายในองค์กร ด้านบทบาทหน้าที่ในองค์กร และด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ

การวิเคราะห์ข้อมูล: ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. การแปลความหมายของคะแนน

สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี โดยแสดงการวิเคราะห์เป็นค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอข้อมูลในแบบตารางควบคู่กับการบรรยาย

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้ต่อเดือนที่ได้รับในปัจจุบัน พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.3) อายุ มากกว่า 40 ปี (ร้อยละ 44.09) รองลงมา 30 - 35 ปี (ร้อยละ 25.0) สถานภาพ สมรส (ร้อยละ 60.7) รองลงมา โสด (ร้อยละ 33.3) ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า (ร้อยละ 66.7) รองลงมาสูงกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 33.3) ประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี (ร้อยละ 33.3) รองลงมา มากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 29.8) รายได้ต่อเดือนในปัจจุบัน ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 31.0) รองลงมา 25,001 - 30,000 บาท (ร้อยละ 29.8)

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถสรุปได้ดังนี้

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้านของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร	3.12	0.93	ระดับปานกลาง
2. ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ	3.75	0.90	ระดับมาก
3. ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ	2.92	0.84	ระดับปานกลาง
4. ด้านสัมพันธภาพภายในองค์กร	2.49	0.87	ระดับปานกลาง
5. ด้านบทบาทหน้าที่ในองค์กร	3.05	0.75	ระดับปานกลาง
6. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	3.39	0.59	ระดับปานกลาง
โดยรวม	3.12	0.54	ระดับปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความเครียดในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ส่วนด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$)

สามารถสรุปได้ว่าเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีรายงานว่าความเครียดในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$) โดยทั่วไป แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รู้สึกมีความเครียดสูงกับค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ได้รับในงานของพวกเขา ในขณะเดียวกัน ด้านอื่น ๆ ยังคงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งบอกเสมือนถึงความมุ่งมั่นในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและคุณภาพของงานที่เกี่ยวข้องเพื่อลดความเครียดในการทำงานในด้านอื่น ๆ ของงาน โดยรวมแล้ว เป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับการจัดการและปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรของพวกเขา

ตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรเป็นรายข้อ องค์กรเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความเครียดในการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านคิดว่าสถานที่ปฏิบัติงานมีพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม	3.21	1.20	ปานกลาง
2. ท่านคิดว่าสถานที่ตั้งปฏิบัติงานไม่มีความเหมาะสมไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	3.13	1.19	ปานกลาง
3. ท่านคิดว่าอากาศในที่ปฏิบัติงานไม่มีความปลอดโปร่ง	3.32	1.14	ปานกลาง

ความเครียดในการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ไม่ถ่ายเท ไม่สะดวกทำให้รู้สึกอึดอัด			
4. ท่านคิดว่าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ ในการทำงานไม่เพียงพอ	2.85	1.17	ปานกลาง
5. ท่านคิดว่าสถานที่ทำงานมีผลภาวะ เช่น เสียง กลิ่น ฝุ่นละออง	3.15	1.25	ปานกลาง
6. ท่านคิดว่าแสงสว่างขณะที่ปฏิบัติงานไม่มีความเหมาะสม	3.04	1.16	ปานกลาง
โดยรวม	3.11	0.93	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ท่านคิดว่าอากาศในที่ปฏิบัติงานไม่มีความปลอดโปร่ง ไม่ถ่ายเท ไม่สะดวกทำให้รู้สึกอึดอัด ($\bar{X}=3.32$) ท่านคิดว่าสถานที่ปฏิบัติงานมีพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ($\bar{X}=3.21$) และท่านคิดว่าสถานที่ตั้งปฏิบัติงานไม่มีความเหมาะสมไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=3.13$)

สรุปได้ว่าเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมีความคิดเห็นที่คล้ายกันเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร โดยทั่วไปความคิดเห็นทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง แต่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น สภาพอากาศที่ไม่เป็นมิตร พื้นที่ที่ไม่เหมาะสม และสถานที่ตั้งที่ไม่เหมาะสม ข้อมูลนี้สะท้อนถึงสำคัญของการปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงานภายในองค์กรเพื่อลดความเครียดและเพิ่มความพึงพอใจของพนักงานในการทำงาน

ตาราง 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการเป็นรายข้อของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความเครียดในการทำงานด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านคิดว่าเงินเดือนที่ได้รับจากหน่วยงานไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพในปัจจุบัน	3.98	0.96	ระดับมาก
2. ท่านคิดว่าระบบการจ่ายสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลไม่มีความคล่องตัว	3.63	1.09	ระดับมาก
3. ท่านคิดว่าค่าตอบแทนที่ได้รับไม่มีความยุติธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ร่วมอาชีพ	3.60	1.09	ระดับมาก
4. ท่านคิดว่าไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างเป็นธรรม	3.61	1.12	ระดับมาก
5. ท่านคิดว่าค่าตอบแทนที่ท่านได้รับ ไม่เหมาะสมเมื่อ	3.88	1.01	ระดับมาก

ความเครียดในการทำงานด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
เทียบกับปริมาณงานของท่าน			
6. ท่านคิดว่าสวัสดิการอื่น ๆ ไม่มีความเหมาะสม	3.79	1.04	ระดับมาก
โดยรวม	3.74	0.89	ระดับมาก

จากตาราง 3 พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ท่านคิดว่าเงินเดือนที่ได้รับจากหน่วยงานไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพในปัจจุบัน ($\bar{X}=3.98$) ท่านคิดว่าค่าตอบแทนที่ท่านได้รับ ไม่เหมาะสมเมื่อเทียบกับปริมาณงานของท่าน ($\bar{X}=3.88$) และ ท่านคิดว่าสวัสดิการอื่น ๆ ไม่มีความเหมาะสม ($\bar{X}=3.79$)

นอกจากนั้นผลการสำรวจเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการแสดงให้เห็นว่าคนงานระดับสูงในองค์กรมีความคิดเห็นเช่นกันว่าค่าตอบแทนที่ได้รับไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพในปัจจุบัน (คะแนนเฉลี่ย 3.98) และระบบการจ่ายสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลไม่มีความคล่องตัว (คะแนนเฉลี่ย 3.63) ที่มีระดับความคิดเห็นระดับมาก อีกทั้งความคิดเห็นระดับมากก็ยังแสดงให้เห็นว่าค่าตอบแทนไม่มีความยุติธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ร่วมอาชีพ (คะแนนเฉลี่ย 3.60) และไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนอย่างเป็นธรรม (คะแนนเฉลี่ย 3.61) นอกจากนี้ค่าตอบแทนที่ได้รับไม่เหมาะสมเมื่อเทียบกับปริมาณงานของท่าน (คะแนนเฉลี่ย 3.88) และสวัสดิการอื่น ๆ ก็ไม่มีความเหมาะสม (คะแนนเฉลี่ย 3.79) โดยรวมผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นในด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการมีระดับความคิดเห็นระดับมากในกลุ่มคนงานระดับสูงในองค์กรนี้

ตาราง 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพเป็นรายชื่อของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความเครียดในการทำงานด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านคิดว่าไม่ได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนตามที่คาดหวัง	3.62	1.04	ระดับมาก
2. ท่านรู้สึกไม่พึงพอใจในผลการปฏิบัติงานของตนเอง	2.76	1.19	ระดับปานกลาง
3. ท่านไม่ได้รับโอกาสเลื่อนขั้นหรือตำแหน่งให้สูงขึ้น	3.23	1.23	ระดับปานกลาง
4. ท่านไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้	2.31	1.09	ระดับน้อย
5. ท่านไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมหรือศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	2.79	1.21	ระดับปานกลาง
6. ท่านไม่ได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนา	2.80	1.08	ระดับปานกลาง

ความเครียดในการทำงานด้านความสำเร็จและ ความก้าวหน้าในอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ศักยภาพการปฏิบัติงาน			
โดยรวม	2.91	0.83	ระดับปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ได้แก่ ท่านคิดว่าไม่ได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนตามที่คาดหวัง ($\bar{X}$ = 3.62) อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านไม่ได้รับโอกาสเลื่อนขั้นหรือตำแหน่งให้สูงขึ้น ($\bar{X}$ = 3.23) ท่านไม่ได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 2.80) และท่านไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมหรือศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X}$ = 2.79) และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ ได้แก่ ท่านไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้ ($\bar{X}$ = 2.31)

นอกจากนั้นผลการสำรวจเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ แสดงให้เห็นว่าพนักงานระดับสูงในองค์กรมีความคิดเห็นต่าง ๆ ในด้านนี้ โดยความคิดเห็นระดับมากมีค่ามากที่สุดในเรื่องความที่ไม่ได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนตามที่คาดหวัง (คะแนนเฉลี่ย 3.62) และไม่ได้รับโอกาสเลื่อนขั้นหรือตำแหน่งให้สูงขึ้น (คะแนนเฉลี่ย 3.23) อย่างไรก็ตามยังมีความคิดเห็นระดับปานกลางในเรื่องความที่รู้สึกไม่พึงพอใจในผลการปฏิบัติงานของตนเอง (คะแนนเฉลี่ย 2.76) และไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้ (คะแนนเฉลี่ย 2.31) โดยรวมความเครียดในการทำงานด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพมีระดับความคิดเห็นระดับปานกลางในกลุ่มพนักงานระดับสูงในองค์กรนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 40 ปี สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี รายได้ต่อเดือนในปัจจุบัน ต่ำกว่า 15,000 บาท
2. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านสัมพันธภาพภายในองค์กร ด้านบทบาทหน้าที่ในองค์กร ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การศึกษาระดับความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับระดับความเครียดในการทำงานโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีแสดงให้เห็นว่าความเครียดนั้นแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ขององค์กร โดยความเครียดสูงสุดเกิดจากด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ (คะแนนเฉลี่ย 3.75) และความเครียดระดับมากอยู่ในด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร (คะแนนเฉลี่ย 3.12) นอกจากนี้ยังมีความเครียดระดับปานกลางในด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ (คะแนนเฉลี่ย 2.92) และด้านบทบาทหน้าที่ในองค์กร (คะแนนเฉลี่ย 3.05) รวมถึงความเครียดระดับปานกลางในด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ (คะแนนเฉลี่ย 3.39) โดยรวมความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมีระดับความคิดเห็นระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาทรณ์ กิจจาและอุษณา แจ้งคล้าย (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเครียดในการทำงานของนักบัญชีในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครราชสีมา พบว่ากลุ่มที่มีความเครียดในการทำงานระดับปานกลางนี้ จะเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการควบคุมและมีอำนาจในการตัดสินใจในงานของตน ซึ่งจะทำให้กลุ่มนี้มีแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนางานด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Promrak, W. (2004) ซึ่งผู้ที่มีความเครียดในระดับงานกระตุ้นนี้ ทำให้เกิดความสามารถในการควบคุมและตัดสินใจในงาน ความสามารถในการใช้ความรู้ เป็นความเครียดที่อยู่ในระดับที่เหมาะสม แม้ว่าจะมีลักษณะของการเรียกร้องจากงานมาก แต่ในขณะเดียวกันก็มีอำนาจในการควบคุมงานของตนเองสูง ประกอบกับอยู่ในวัยที่มีวุฒิภาวะที่มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ มีความมั่นคงทางอารมณ์ รวมไปถึงการเข้าใจในกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี อันส่งผลทำให้เกิดความสามารถในการควบคุมและตัดสินใจในงาน สามารถใช้ความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ ความเครียดในระดับนี้ทำให้เกิดความกระตือรือร้น กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ และพัฒนาตัวเองต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยนี้ ช่วยให้ผู้บริหารนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระดับความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่บัญชีและการเงินต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานให้กับหน่วยงาน องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันท่วงทีตามต้องการ เพื่อให้ผู้บริหารได้นำไปใช้ในการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และควรศึกษารูปแบบในการลดความเครียดจากการทำงานเพื่อจัดการความเครียดของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคามให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กองการเจ้าหน้าที่. (2563). สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. Retrieved from:
<https://pd.msu.ac.th/pd7/stat/allstaffposition>
- กองคลังและพัสดุมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2553). คู่มือการปฏิบัติงานกองคลังและพัสดุมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม: กองคลังและพัสดุมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ฐานันท์ วังกานนท์. (2556). ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของพนักงาน : กรณีศึกษาบริษัทแอมพาส อินดัสตรี จำกัด. การค้นคว้าอิสระ บธ.ม. : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- น้ำฝน นิमित. (2558). ปัจจัยด้านความเครียดที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พิมพ์ ศรีทองคำ. (2557). ความเครียดในการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานปฏิบัติการในบริษัทเอกชนที่นำเข้าและจัดจำหน่ายสินค้าแฟชั่นแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- อาทรณ์ กิจจาและอุษณา แจ่มคล้าย (2560). ความเครียดในการทำงานของนักบัญชีในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครราชสีมา. วารสารการบริหารธุรกิจและการบัญชี. 1 (1), 39-53.
- Promrak, W. (2004). *Job, Stress Coping and Working Styles of Accountants*. Independent Study Master of Science (Industrial and Organizational), Chiang Mai University.